

Enl. sändlista

Bildande av kulturreseptatet Ronneby Brunnspark i Ronneby kommun, Blekinge län

BESLUT

Länsstyrelsen förklarar, med stöd av 7 kap 9 § miljöbalken, det på bifogad karta (bilaga 1) med heldragen, blå linjes innerkant angivna området, i Ronneby socken, Ronneby kommun, som kulturreseptatet.

Länsstyrelsen beslutar vidare, med stöd av 7 kap 4, 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 22 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken mm, om föreskrifter enligt nedan för kulturreseptatet.

Kulturreseptatet skall benämnas Ronneby Brunnspark.

Med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken fastställer länsstyrelsen den till beslutet hörande skötselplanen (bilaga 2).

Förvaltare av kulturreseptatet är länsstyrelsen i Blekinge län, medan Ronneby kommun har ansvar för den operativa förvaltningen enligt ansvarsfördelningen i skötselplanen.

ADMINISTRATIVA DATA

Objektnamn: Ronneby Brunnspark

Objektnummer: 1

Skyddsform: Kulturreseptatet

Län: Blekinge län

Kommun: Ronneby

Församling: Ronneby

Socken: Ronneby

Läge: x 6230,00 y 1467,35 (mittpunkt)

Ekonomisk karta: 35 53 / 3F 5d Karön, 35 63 / 3F 6d Ronneby

Areal: Totalt 102 ha, varav 100 ha land och ca 2 ha vatten

Fastigheter: Karlstorp 2:1, Karlstorp 2:3 och Ronneby 16:143, jämte till Karlstorp 2:1 och Bustorp 1:1 hörande vattenområde (Trollsjön)

Markägare: Ronneby kommun och AB Ronneby Industrifastigheter (Karlstorp 2:3)

Internationella åtaganden: Natura 2000, habitatdirektivet 92/43/EEG, ändrat genom 97/62/EG

Riksintresse: Riksintresse för kulturminnesvården, K 10

Byggnadsminne: Nr 72 Ronneby Brunn och brunnspark

Fornlämningar: Nr 97, 110, 112 och 121 i Ronneby socken

Naturminne: Friareken

Planbestämmelser: ÖP 1990, detaljplan 1959-09-30 samt områdesbestämmelser 1997-10-27

Samfälligheter: Samfällt fiske i Trollsjön, Karlstorp 2:1 äger andel i samfälligheten Ronneby S:5 (Ronnebyån) samt Ronneby S:6 (vägen åt Borgmästareängen)

Förvaltare: Länsstyrelsen Blekinge

Operativ förvaltare: Ronneby kommun

Karta: Kulturreseptatet avgränsas med heldragen (blå) begränsningslinje på bifogad karta, bilaga 1. (Finns i digital form)

SYFTE

Syftet är att vårda och bevara ett värdefullt kulturpräglad landskap (med kurparksmiljön så som den utformades under andra hälften av 1800-talet, i hela området sammantaget; med fornlämningarna, med den före detta utmarks- och inägostrukturen i Brunnsskogen, med parkmiljön i Brunnsparken samt med det omgivande odlingslandskapets ålderdomliga struktur) vari ett byggnadsminne och fasta fornlämningar ingår. På så sätt tillgodoses dessutom behovet av områden för friluftsliv och kulturturism.

Bevarandearbetet i reservatet syftar också till att bibehålla en gynnsam bevarandestatus för de naturtyper som finns i området och som ingår i habitatdirektivet (Natura 2000). Naturtyper som är listade i habitatdirektivet återfinns i kulturreseptatets västra del, den s.k. Brunnsskogen. Naturtyperna är Artrika torra-friska låglandsgräsmarker av fenno-skandisk typ*, Boreonemorala, äldre naturliga ädellövskogar av fennoskandisk typ med rik epifytflora*, Trädklädda betesmarker av fennoskandisk typ, Lövsumpskogar av fennoskandisk typ*, Bokskog av fryletyp, Bokskog av örtrik typ, Ek-avensbokskog av måra-typ, Lind-lönnskogar i sluttningar och raviner*. Naturtyper med * är prioriterade enligt habitatdirektivet.

Syftet skall nås genom

- olika grad av extensiv skötsel i valda delar.
- kontinuerliga eller regelbundet återkommande skötselinsatser i valda delar.
- äldre typer av skogsbruk/traditionsenligt skogsbruk.
- miljöanpassat skogsbruk.
- kultur- och naturvårdsinriktad betesdrift
- skötsel av slätter- och betesvallar.
- skötsel och underhåll av landskapelement, såsom fornlämningar, park- och trädgårdselement, vattenmiljöer och våtmarker, anordningar för friluftsliv.
- skötsel med särskild hänsyn till rödlistade arter och naturtyper inom Natura 2000.
- användning och underhåll av byggnader.

FÖRESKRIFTER

Inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden inom reservatet

7 kap 5 § miljöbalken

Inom reservatet är det förbjudet att:

- uppföra mast
- uppföra antenn
- skada eller förändra mark eller vegetation på ett sätt som inte har anknytning till traditionell skötsel av området
- plantera in för området främmande växt- eller djurarter
- använda parasitbekämpningsmedel (t ex avermectiner) som utsöndras med spillningen i form som är skadlig för insekter
- tillföra handelsgödsel

Utan länsstyrelsens tillstånd är det förbjudet att:

- uppföra helt ny byggnad eller anläggning
- riva befintliga byggnader
- ändra på byggnaders yttre utformning eller färgsättning.
- anlägga väg, anordna upplag, gräva, schakta, utfylla eller tippa
- anlägga luft- eller markledning
- ta bort eller skada kulturlandskapselement ex. stenmurar, odlingsrösen, grunder
- lägga igen öppna diken eller att dika
- använda kemiska bekämpningsmedel

För byggnadsminnet Ronneby Brunn och brunnsark gällande särskilda föreskrifter i beslut om byggnadsminne enligt 3 kap lagen om kulturminnen m.m. (SFS 1988: 950).

I reservatet finns fornlämningar. De är skyddade enligt 2 kap lagen om kulturminnen m.m. (SFS 1988: 950).

Evenemang som kan befaras utöva starkt tryck på mark och markvegetation skall genomföras under perioden maj-september

Gräsyrtorna mellan Gymnastiken, Brunnshallen och Reddvägen får inte upplåtas till evenemang.

Tålande av intrång

7 kap 6 § miljöbalken

Markägare och innehavare till särskild rätt till mark och vatten förpliktigas tåla att åtgärder vidtas inom området enligt fastställd skötselplan, såsom slåtter, betesdrift, åkerbruk, röjning, gallring, hamling samt anläggande och skötsel av strövstigar och andra anläggningar för besökare samt dokumentation och uppföljning av bevarandearbetet.

Särskilt skydds- eller bevarandeområde

7 kap 27 § miljöbalken

Den västra delen av Ronneby Brunnspark ingår i EU:s ekologiska nätverk; Natura 2000. Tillstånd krävs för att bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett naturområde som ingår i Natura 2000. Tillstånd får lämnas endast om verksamheten eller åtgärden inte kan skada områdets livsmiljö eller störa de arter som ska bevaras i området.

Länsstyrelsen ska enligt 17 § förordning (1998:1252) om områdesskydd upprätta beskrivningar (bevarandeplan) av bevarandesyftet samt de livsmiljöer och arter för vilka en gynnsam bevarandestatus skall upprätthållas eller återställas. Bevarandeplanen kommer att fungera som ett kompletterande dokument till kulturresevatets skötselplan.

Ordningsföreskrifter

7 kap 30 § miljöbalken

Inom reservatet är det förbjudet att:

- gräva eller skada fast naturföremål eller ytbildning
- skada kulturelement, som hägnadssystem, stig- och vägsystem, terrasser, stentrappor, husruiner
- otillbörligt störa djurlivet
- plocka, skada eller gräva upp växter
- framföra motordrivet fordon annat än vad som krävs för reservatets skötsel
- tälta, ställa upp husvagn eller husbil
- medföra ej kopplad hund
- göra upp eld annat än på anvisade platser
- cykla eller rida annat än på vägar och markerade stigar
- på störande sätt utnyttja radio, bandspelare, cd-spelare eller därmed jämförlig anordning eller på annat sätt åstadkomma störande buller. Nyttja området för övningar som verkar störande för naturen eller på allmänhetens friluftsliv i reservatet..
- anbringa tavla, plakat, affisch, skylt, inskrift eller därmed jämförlig anordning

Utan länsstyrelsens tillstånd är det förbjudet att inom reservatet:

- samla in fjärilar eller skalbaggar.
- bedriva vetenskaplig forskning eller undersökningsverksamhet.

Särskilda bestämmelser

Ovanstående reservatsföreskrifter skall inte utgöra hinder för Ronneby kommun att genomföra skötsel enligt dels gällande skötselplan, dels sedan tidigare av markägaren/kommunen antagna program och handlingsplaner för Brunnsparken.

Regler för trafikföring inom anläggning hörande till Ronneby Brunnshotell skall inte beröras av ovanstående ordningsföreskrifter.

Reservatsföreskrifterna skall inte hindra evenemang ansökta hos och godkända av Ronneby kommun:

Ronneby kommun kan meddela tillfälligt tillstånd till större arrangemang, tävlingar och utställningar *efter anmälan till länsstyrelsen*

Ronneby kommun kan meddela tillfälligt tillstånd till att framföra motordrivet fordon

Ronneby kommun kan meddela tillfälligt tillstånd till att tälta, ställa upp husvagn eller husbil

BESKRIVNING OCH SKÄLEN FÖR BESLUTET

Ronneby Brunns storhetstid kan räknas från 1873, då Ronneby Hälsobrunn AB bildades, fram till slutet av 1920-talet (1929) då bolaget gick i konkurs. Dessa år omfattar en stor omläggning och utveckling av en till en början liten hälsobrunnsanläggning, med anor från 1705, intill Ronnebyåns västra strand vid foten av en mäktig förkastningsbrant. Under storhetstiden 1873-ca1920 blev Ronneby Brunn en av de större turistattraktionerna i Sverige, med bad i kar och i hav, med hotell och restaurang och med möjlighet till promenader i både naturskog och fin park.

Brunnsskogens många historiska spår ger belägg för att Ronneby Brunn i högsta grad är att betrakta som en speciell kulturmiljö, som inte bara har en anknytning till ett äldre odlingslandskap utan dessutom har ett extra kulturlager som "skogspark". Flera kulturhistoriska fysiska objekt (som fornminnen, hägnadssystem, stig- och vägsystem, terrasser, stentrappor, husruiner) finns kvar som spår. Dagens högre vegetation (i form av trädformer, dominerande trädslag etc.) är också mycket speciell och starkt knuten till de park- och turistideal som utvecklades under Hälsobrunns storhetstid som bygger på de värden som togs tillvara i den före detta utmarken och inägostrukturen.

Stora delar av Brunnsskogen har med sin trädkontinuitet höga naturvärden framförallt knutna till grova träd och död ved. Flera hotade arter av insekter, mossor och lavar före-

kommer. Härav är enligt artdatabankens lista över rödlistade arter hela området av riksintresse för naturvården och delar av området ingår också i EU:s ekologiska nätverk; Natura 2000. Genom bildandet av kulturresevat kan länsstyrelsen leva upp till 16 § förordning (1998:1252) om områdesskydd där det står att myndigheterna skall prioritera skyddsarbetet för de områden som ingår i Natura 2000. Myndigheterna har också att särskilt beakta att en gynnsam bevarandestatus bibehålls eller återställs för berörda livsmiljöer och arter. Särskild hänsyn skall tas till prioriterade arter och prioriterade livsmiljötyper, vilka anges i artskyddsförordningen.

Skyddsinstrumentet kulturresevat har valts för att kunna skydda miljön som helhet. Hotbilden består av att Brunnsparken och Brunnsskogen omges av Ronneby tätort. Exploateringar på delar av brunnsområdet har utförts under de senaste decennierna. Det är därför länsstyrelsens bedömning att kultur- och naturmiljön Ronneby Brunn och Brunnsskogen bäst skyddas genom att avsättas som kulturresevat. På så sätt får området ett långsiktigt skydd samtidigt som hävden av området säkras genom skötselplanen.

Reservatet berörs av en detaljplan samt områdesbestämmelser. Stadsplan antogs 1959-09-30 för "Del av Ronneby stad (Det s.k. Karlstorpsområdet)". I planområdet ingår den s.k. Karlstorpsplanen i kulturresevatets nordöstra del. Den har planbestämmelsen "Park eller plantering" och kulturresevatsbeslutet överensstämmer därmed med stadsplanen.

1997-10-27 antogs områdesbestämmelser för Brunnsparken. Området innefattar byggnadsminnet Ronneby Brunn och brunnsark samt Silverberget och parkeringen vid Karlstorpsplan. Kulturresevatsbeslutet överensstämmer med områdesbestämmelserna.

I översiktsplanen sägs det att det måste finnas en viss handlingsfrihet för en successiv utveckling och komplettering av anläggningen Ronneby Brunn och dess närområden. Dessutom står det att all möjlig hänsyn måste tas till den unika och värdefulla natur- och kulturmiljön. Avsättandet som kulturresevat avviker därmed inte från översiktsplanen.

Det föreligger ett starkt allmänt intresse att skydda och bevara kulturmiljön som kulturresevat. Ägaren, Ronneby kommun, ställer sig positiv till ett sådant beslut och inga, vare sig enskilda eller allmänna, intressen har uttalats som strider mot detta. Beslutet om kulturresevat står inte i konflikt med gällande hushållningsbestämmelser eller översiktsplan och överensstämmer med de nationella och regionala miljömålen.

ÄRENDETS HANDLÄGGNING

Samråd

Inom Ronneby kommun påbörjades under år 1999 diskussioner om att avsätta Brunnsskogen som kommunalt naturreservat. I diskussion med länsstyrelsen fann man tillsammans det vara angeläget att området skyddades som kulturresevat. Förhandlingar har förts med fastighetsägaren Ronneby kommun angående skydd och vård av området. Vid mötena deltog även Blekinge Museum och Radisson SAS Hotels & Resorts. Överenskommelse har träffats angående utförande av park- och landskapsvårdande arbeten. Länsstyrelsen har utfört skötselplanering i området våren 2000 (vårdplan för byggnadsminnet) och under våren 2002 (skötselplan för kulturresevatet) i samråd med Ronneby kommun.

Lantmäterimyndigheten har på uppdrag av länsstyrelsen upprättat en fastighetsutredning med sakägarförteckning.

Förslag till beslut samt skötselplan skickades på remiss i juni 2002 till markägaren Ronneby kommun, samt till Blekinge museum, Radisson SAS Hotels & Resorts, Riksantikvarieämbetet, Naturvårdsverket, Försvarmakten, Skogsvårdsstyrelsen Södra Götaland, Sveriges geologiska undersökning och Blekinge Naturskyddsförening. I september 2002 skickades förslaget med föreläggande om yttrande till sakägarna Ronneby Golfklubb samt Ronneby Millegarne Ridklubb. Förslaget skickades också på en intern remiss inom länsstyrelsen till Hållbar samhällsplanering och boende, Lantbruk, Miljöövervakning samt Naturvård.

Remissvar har inkommit från Ronneby kommun, Blekinge museum, Riksantikvarieämbetet, Naturvårdsverket, Försvarmakten, Sveriges geologiska undersökningar samt Länsstyrelsen naturvårdsfunktionen.

Skötselplan

Den i ärendet upprättade skötselplanen, med de mål och riktlinjer som där framgår fastställs genom länsstyrelsens beslut, se bilaga 2.

Ikraftträdande

Detta beslut träder i kraft den dag det vunnit laga kraft.

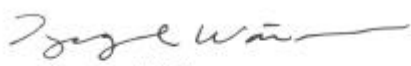
Överklagande

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, kulturdepartementet, inom tre veckor från den dag kungörelsen om beslutet varit infört i ortstidning, se bilaga 5.

Beslut i detta ärende har fattats av länsstyrelsens styrelse. I styrelsens beslut deltog landshövding Ingegerd Wärnersson, ordförande, samt ledamöterna Sune Ehring, Mats Ericson, Karin Jeppsson, Anne-Mari Qvarfort, Ines Uusmann, Ing-Britt Wahlsten.

I ärendet har deltagit bebyggelseantikvarie Anette Johansson, föredragande samt länsassessor Bengt Johansson, biolog Ulrika Widgren, planarkitekt Kristina Stark och länsantikvarie Leifh Stenholm.

Ingegerd Wärnersson

Anette Johansson

Kungörs i länets författningssamling, ortstidningar och ORIS.

Bilagor

1. Utdrag ur primärkartan för Ronneby tätort, med gräns för kulturreseptatet
2. Skötselplan för Kulturreseptatet Ronneby Brunnspark
- 3a. Ronneby Brunnspark – Vårdplan; SLU Rapport 00:5
- 3b. Utdrag ur: Ronneby Brunnspark – Vårdplan; SLU Rapport 00:5
4. Trafikföringsprogram Ronneby Brunnspark; Ronneby kommun
5. Hur man överklagar

Sändlista (utom bilaga 3a, erhållen sedan tidigare)

Ronneby kommun
AB Ronneby Industrifastigheter

Kopia (utom bilaga 3a) till:

Riksantikvarieämbetet (samt bilaga 3a)
Naturvårdsverket (samt bilaga 3a)
Blekinge Museum (NB: bilaga 3a erhållen sedan tidigare)
SLU Inst f landskapsplanering Alnarp/Anna Jacobsson
Skogsvårdsstyrelsen Södra Götaland
Lantmäterimyndigheten
Blekinge Naturskyddsförening
Naturvård/Ulrika Widgren, (digital kopia)
Hållbar samhällsplanering och boende/Kristina Stark (digital kopia)
Kulturmiljö/Leifh Stenholm (digital kopia)
Kulturreseptatsregistret/Anette Johansson (samt bilaga 3a)
Exp P/N/K
Adm service/press
Akten (samt bilaga 3a)